

UDENRIGSMINISTERIET
FORSVARSMINISTERET

EUK, sagsnr: 2015-214
Den 4. maj 2015

Rådsmøde (udenrigsanliggender, inkl. forsvar) den 18. maj 2015

SAMLENOTAT

<u>2. Strategisk analyse af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer.....</u>	<u>2</u>
<u>3. Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, CSDP (forberedelse af Det Europæiske Råd 25.-26. juni 2015).....</u>	<u>4</u>

2. Strategisk analyse af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender, inkl. forsvar) den 18. maj 2015 ventes den høje repræsentant for udenrigsanliggender at forelægge et kort oplæg om en analyse af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer og muligheder, som hun blev anmodet om på mødet i Det Europæiske Råd (DER) i december 2013. Selve analysen vil skulle foreligge forud for DER i juni mhp. stillingtagen til udarbejdelse af en egentlig ny, udenrigs- og sikkerhedspolitisk strategi. Der forventes at være generel enighed om nytten af at udarbejde en analyse af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer.

2. Baggrund

På mødet i Det Europæiske Råd i december 2013, hvor den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik var på dagsordenen, fik den høje repræsentant til opdrag at udarbejde en analyse af den globale udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvikling med fokus på, hvilke muligheder og udfordringer den har medført for EU og medlemsstaterne. Der lægges vægt på, at analysen udarbejdes i tæt samarbejde med Europa-kommissionen samt, at EU's medlemsstater konsulteres herom. Denne analyse skal danne baggrund for beslutning på mødet i Det Europæiske Råd i juni 2015 om, hvorvidt der skal udarbejdes en ny udenrigs- og sikkerhedspolitisk strategi for EU. EU's nuværende sikkerhedsstrategi blev vedtaget i 2003 og revideret i 2008. Strategien indeholder en gennemgang af globale udfordringer, strategiske mål og policy muligheder på daværende tidspunkt. Strategien indledes med de følgende ord: *"Europe has never been so prosperous, so secure nor so free"*, og udgangspunktet for strategien er således et noget andet i dag, hvor den generelt øgede ustabilitet og krise i EU's nærområde har ændret konteksten for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Samtidig har etableringen af embedet som høj repræsentant for udenrigsanliggender og den Fælles Udenrigstjeneste styrket mulighederne for at agere eksternt – ligeledes det øgede fokus på samtænkning med EU's øvrige eksterne og interne instrumenter.

3. Formål og indhold

Den høje repræsentant ventes at fremlægge et kort oplæg om analysen af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer, som forventes færdiggjort forud for mødet i Det Europæiske Råd i juni, hvor der skal tages stilling til udarbejdelsen af en eventuel ny udenrigs- og sikkerhedspolitisk strategi baseret på analysen.

Det er forventningen, at analysen vil indeholde en overordnet vurdering af ændringerne i rammebetingelserne for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik med fokus på megatrends i den globale udvikling, udviklingen i EU og medlemslandene, herunder Lissabon-traktatens ikrafttræden, samt evaluering af EU's samlede eksterne instrumenter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet forventes ikke at udtale sig om analysen.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Kommissionen og den Fælles Udenrigstjenestes analyse for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer forventes ikke at have statsfinansielle, samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

8. Høring

Sagen er ikke sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være generel enighed om nytten af at udarbejde en analyse af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer mhp. en senere stillingtagen til udarbejdelse af en ny og bredere europæisk sikkerhedsstrategi. Der forventes ligeledes at være bred opbakning til, at analysen tager højde for det tætte samspil mellem EU's interne og eksterne instrumenter.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter udarbejdelsen af en fælles analyse af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer. Analysen forventes at kunne bidrage som et fælles narrativ for EU's samlede sikkerheds- og udenrigspolitiske udfordringer og derved også til et styrket grundlag for samlet EU-ageren på det eksterne område.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

| Sagen blev senest forelagt for Folketingets Europaudvalg den 17. april 2015 til orientering.

3. Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, CSDP (forberedelse af Det Europæiske Råd 25.-26. juni 2015)

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigs- og forsvarsanliggender) den 18. maj 2015 ventes der en drøftelse af udviklingen af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, CSDP, på baggrund af de opdrag, som blev udstukket på Det Europæiske Råd i december 2013. Der forventes generel opbakning til det videre arbejde med at styrke CSDP'en. Forud for drøftelsen forventes såvel udenrigsrepræsentanten som kommissæren for det Indre Marked at fremsende rapporter om status for styrkelsen af CSDP'en samt den europæiske forsvarsindustri. Der forventes vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Rådsmødet vil følge op på arbejdet med at implementere de opdrag, der blev givet på Det Europæiske Råds møde i december 2013 vedrørende udviklingen af EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, CSDP. I opfølgningen forventes de tre overordnede spor fra DER-mødet i 2013 fastholdt: (1) En mere effektiv og synlig CSDP; (2) styrkelse EU's forsvarskapabiliteter og (3) styrkelse af den europæiske forsvarsindustri. Drøftelsen vil ligeledes være forankret i den strategiske dagsorden, der blev vedtaget på DER i juni 2014 og lagde vægt på EU som en stærk, global aktør.

3. Formål og indhold

Drøftelserne på rådsmødet vil bl.a. tage udgangspunkt i en rapport fra udenrigsrepræsentant Mogherini (der også er chef for det Europæiske Forsvarsagentur, EDA) om både fremskridt, udfordringer og de næste skridt i implementeringen. Rapporten forventes præsenteret kort tid forud for rådsmødet.

Ift. *en mere effektiv og synlig CSDP* er det forventningen, at afrapporteringen fra udenrigsrepræsentanten bl.a. vil pege på fremskridt inden for styrkelsen af samtænkningen af EU's eksterne indsatser ("comprehensive approach") og på mere specifikke områder som maritim sikkerhed og cyberområdet. Ligeledes forventes styrket samarbejde med partnere, herunder bl.a. NATO og FN, fremhævet.

Fsva. *styrkelsen af EU's forsvarskapabiliteter* forventes rapporten bl.a. at følge op på de fire overordnede kapabilitetsområder, der blev fremhævet på DER i december 2013 som vigtige samarbejdsområder for EU-landene: Lufttankning (Air to Air Refuelling, AAR), droner (Remotely Piloted Aircraft Systems, RPAS), satellitkommunikation (SATCOM) og cyberforsvar.

Mht. *styrkelsen af den europæiske forsvarsindustri* forventes kommissæren for det Indre Marked, Bienkowska, at fremsende en rapport med udgangspunkt i Kommissionens meddelelse fra juli 2013 ("Hen imod en mere konkurrencedygtig og effektiv forsvars- og sikkerhedsindustri") samt den køreplan for gennemførelsen af meddelelsen – vedtaget i 2014 - med det overordnede sigte på at sikre en mere konkurrencedygtig og effektiv forsvars- og sikkerhedsindustri samt et mere åbent og

konkurrencebaseret marked på området. En stor del af dette arbejde vil udføres i regi af EDA, hvor Danmark som eneste EU-land ikke deltager.

Der forventes vedtaget rådskonklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Danmark deltager ikke i udarbejdelsen og gennemførelsen af Unionens afgørelser og aktioner, som har indvirkning på forsvarsområdet. Danmark deltager derfor ikke i vedtagelsen heraf.

Danmark vil ikke forhindre de andre medlemsstater i at udvikle deres samarbejde yderligere på dette område. Danmark vil ikke være forpligtet til at bidrage til finansiering af aktionsudgifter i forbindelse med sådanne foranstaltninger eller til at stille militær kapacitet til rådighed for Unionen.

8. Høring

Sagen er ikke sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være generel enighed om behovet for drøftelse af EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik frem mod drøftelsen på Det Europæiske Råd den 25.-26. juni 2015. Der forventes bred og generel opbakning blandt medlemslandene til udenrigsrepræsentantens afrapportering på rådsmødet om fremskridtene samt til behovet for at styrke den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet udviklingen af EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde. Fra dansk side støttes det videre arbejde med særlige at fremme styrkelsen af EU's civile krisestyringskapaciteter. Der arbejdes ligeledes for, at fremskridtene i forhold til samtænkningen af EU's eksterne indsatser (Comprehensive Approach) nu konkret bliver implementeret. Regeringen bakker ligeledes op om at styrke EU's samarbejde med partnere, herunder særligt NATO. Særligt fremkomsten af hybride trusler har vist behovet for et tæt samarbejde med andre aktører.

Ift. styrkelsen af de europæiske kapabiliteter vil Danmark grundet forsvarsforbeholdet ikke kunne bidrage til mange elementer i en EU-ramme. Overordnet set støttes udviklingen af de europæiske kapabiliteter, hvilket Danmark arbejder aktivt for i NATO-regi, ligesom Danmark deltager aktivt i multinationale samarbejder med europæiske lande.

Regeringen støtter konkrete tiltag for at støtte små og mellemstore virksomheder i forsvarssektoren. Dansk forsvarsindustri er præget af små og mellemstore virksomheder, som har tyngde på

teknologi, forskning og udvikling. Regeringen arbejder for, at ”grønt forsvar”, dvs. miljøvenlige og ressourcebesparende tiltag – og dermed tiltag, der kan bidrage til at øge operationssikkerheden pga. formindsket behov for transport af energi – indtænkes i arbejdet.

Som følge af det danske forsvarsforbehold deltager Danmark ikke i udarbejdelsen og gennemførelsen af afgørelser og aktioner inden for EU, som har indvirkning på forsvarsområdet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen blev senest forelagt for Folketingets Europaudvalg den 15. november 2013.